

**HEMŞİRELİK EĞİTİM PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME VE
AKREDİTASYON DERNEĞİ'NİN (HEPDAK) KALİTE DEĞERLENDİRME
TESCİL BELGESİ SÜRESİNİN UZATILMASINA İLİŞKİN BAŞVURUSU
HAKKINDA DEĞERLENDİRME RAPORU**

GİRİŐ

Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (HEPDAK) 'nin başvurusu üzerine, Yükseköğretim Genel Kurulunun 25.12.2014 tarih ve 2014.14.1313 sayılı kararı ile 25.12.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 2 yıl süre ile "Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi" verilmiŐtir. İlgili belgenin geçerlilik süresinin dolması üzerine HEPDAK, Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi'nin geçerlilik süresinin uzatılması için 19.10.2016 tarih ve 43 sayılı yazısıyla Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na başvuruda bulunmuŐtur.

23 Temmuz 2015 tarihinde Yükseköğretim Kalite Güvence Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesiyle birlikte Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıŐtır. Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun oluŐumu ile birlikte, Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kuruluşlarının tesciline ilişkin ilke ve ölçütler, yeni Yönetmelikle belirlenen esaslar temel alınarak hazırlanan ve 07.09.2016 tarihli Yükseköğretim Genel Kurulu toplantısında kabul edilen "Yükseköğretim Alanında Faaliyet Gösteren Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine İlişkin Yönerge" ile belirlenmiştir.

Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda, günümüze kadar yapılan çalışmalar ve kalite güvencesi kapsamında önerilen ilke ve standartlar, 2005 yılında ENQA tarafından "*Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvence İlke ve Standartları (ESG)*" raporunda yayınlanmış ve Bergen toplantısında Bologna sürecine üye ülkelerin Milli Eğitim Bakanları tarafından kabul edilmiştir. Bu rapor;

- Yükseköğretim Kurumlarında iç kalite güvencesi
- Yükseköğretim Kurumlarında dış kalite güvencesi ve
- Dış kalite Güvence Kuruluşları

ile ilgili uygulamalara ve süreçlere yönelik temel ilke ve standartları belirlemektedir. Günümüzde üye ülkeler, bu alandaki çalışmalarını, belirlenen bu ilke ve standartlar çerçevesinde yürütmektedir. Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından hazırlanan “Yükseköğretim Alanında Faaliyet Gösteren Dış Değerlendirme Ve Akreditasyon Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine İlişkin Yönerge”, ESG dokümanında yer alan “*Dış Kalite Güvence Kuruluşları*” için belirlenmiş olan standartları temel alan bir bakış açısı ile hazırlanmış olup kalite değerlendirme tescil belgesi verilmesi için gerekli ilke ve ölçütleri içermektedir.

“Yükseköğretim Alanında Faaliyet Gösteren Dış Değerlendirme Ve Akreditasyon Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine İlişkin Yönergede”, Kalite Tescil belgesi için başvuruda bulunan kuruluşların aşağıda belirtilen 3 temel başlık kapsamındaki gereklilikleri yerine getirmesi beklenmektedir. Buna göre Kuruluş;

- 1- Kurumsal ve mali yapısının sağlamlığını, mevzuata ve faaliyet alanına uygunluğunu,
- 2-Süreç ve uygulamalarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun ve güvenilir olduğunu ve
- 3-Kurumsal değerlendirme ve program akreditasyon sürecinde kullandığı ölçütlerinin objektif ve alana özgü, karar alma mekanizmaları ve kararlarının isabetli olduğunu kanıtlamalıdır.

“Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi” geçerlilik süresi 25 Aralık 2016 tarihi itibarıyla sona eren HEPDAK’ın tescil yenileme başvurusu değerlendirilmek üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı’na iletilmiş olup, söz konusu başvuru yukarıdaki ilke ve ölçütler çerçevesinde Kurulumuz tarafından değerlendirilmiş ve sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

DEĞERLENDİRME

1- Kuruluşun, kurumsal ve mali yapısının sağlamlığı, mevzuata ve faaliyet alanına uygunluğu aşağıdaki hususlarla kanıtlanmalıdır:

a) Yasal, idari ve mali açıdan bağımsız, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz kuruluş statüsüne sahip olmalı ve kamu otoriteleri nezdindeki tüm yükümlülüklerini düzenli olarak yerine getirmeli.

HEPDAK'ın hemşirelik eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak, Türkiye'de hemşirelik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine, daha iyi eğitilmiş ve daha nitelikli hemşireler yetiştirilerek güvenli ve etkili bakım sunulması ve toplumun sağlığının geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla kurulduğu görülmektedir.

2011 yılından beri Hemşirelik Eğitimi Derneği (HEMED) içinde yürütülen program akreditasyonu çalışmalarını üstlenen HEPDAK, 2013 yılında tüzel kişiliğine kavuşmuştur. HEPDAK, İzmir Dernekler Müdürlüğüne 35-060-184 kütük numarası ile kayıtlıdır. İzmir Valiliği İl Dernekler Müdürlüğü tarafından dernek için verilen faaliyet belgesine kuruluşun web sayfasından ulaşılabilmektedir. HEPDAK Yükseköğretim Genel Kurulu'nun 25.12.2014 tarihli ve 2014.14.1313 sayılı kararı ile ülkemizdeki hemşirelik programlarının akreditasyonunu yürütmek üzere 2 yıl süre ile geçerliliği bulunan "Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi" almıştır.

28.06.2013 tarihinde kurulan HEPDAK, Dernekler Yönetmeliği'nin "ilk genel kurul toplantısı" başlıklı 12nci hükmü gereğince ilk Genel Kurulu'nu 13.09.2013 tarihinde gerçekleştirmiştir. Aynı yönetmelik kapsamında yönetim kurulu ve denetim kurulunu oluşturmuştur. Yönetmeliğin, "genel kurul toplantıları" başlıklı 13üncü maddesi gereğince de 3 yıl içerisinde 8.09.2016 tarihinde ikinci genel kurul toplantısını gerçekleştirmiştir.

HEPDAK'ın, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve Hemşirelik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (HEAK) olmak üzere 4 ana organı; Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu (SBGK), Program Değerlendirme ve İzleme Komisyonu (PDIK), Danışmanlık Ve Eğitim Komisyonu (DEK) ve Uluslararası Dış Değerlendirme Hazırlığı Çalışma Grubu (UDDHÇG) bulunmaktadır. Kuruluşa ait tüzük, çalışma yönetmeliği, değerlendirme ve akreditasyon uygulama esasları yönergisi, alt komisyonlara ait çalışma yönergeleri ile kurum ve değerlendiricilere

yönelik kılavuzlar, ölçütler, süreç akış şemaları ve değerlendirme formları gibi belgeler web sayfasında açık ve erişilebilir durumdadır. Organizasyon şemasının akreditasyon alanında faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası kuruluşların yapısı ile benzerlik gösterdiği ve kullanılan belgelerin tanımlı süreçlere sahip, yetkin ve yeterli olduğu gözlenmiştir. HEPDAK 20.01.2017 tarihinde 1794461 sicil numarası ile ticari işletmesini oluşturmuştur.

b) Misyonu ve hedefleri arasında yükseköğretim kurumlarında dış kalite değerlendirme ve/veya akreditasyon faaliyeti olmalı

HEPDAK Tüzüğü'nün "Derneğin amacı" başlıklı 2. maddesinde, Kuruluşun amacı; hemşirelikte ulusal ve uluslararası, lisans ve lisansüstü eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak Türkiye'de hemşirelik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine, daha iyi eğitilmiş ve daha nitelikli hemşireler yetiştirilerek güvenli ve etkili bakım sunulması ve toplumun sağlığının geliştirilmesine katkıda bulunmak olarak tanımlanmıştır.

HEPDAK Tüzüğünde tanımlanan faaliyetler şunlardır:

1. Hemşirelik eğitim programlarını, kurumların başvurusu üzerine değerlendirmek, akredite etmek.
2. Akreditasyon çalışmalarında görev alacak değerlendiricilerin seçimi ve eğitimini yürütmek.
3. Hemşirelik eğitim programı yöneticilerinin ve öğretim üyelerinin program değerlendirmesi konusunda bilgilendirilmesini ve eğitimini gerçekleştirmek.
4. Hemşirelik eğitim programlarının paydaşlarının şimdiki ve gelecekteki gereksinimlerini sürekli izleyerek, program değerlendirme standartlarının belirlenmesini, gerektiğinde değerlendirme standartlarının ve süreçlerinin gözden geçirilmesini ve yenilenmesini sağlamak.

HEPDAK belirtilen faaliyetleri kapsamında, ilk çalışmalarına 2015-2016 döneminde başlamıştır. Akreditasyon sürecinde görev alacak değerlendiricilere yönelik eğitim programını 28-29 Mart ve 4 Eylül 2015 tarihlerinde gerçekleştirmesinin ardından, program değerlendirme faaliyetlerini yürütmüş ve üç hemşirelik lisans programını akredite etmiştir. Kuruluş ayrıca her yıl sonunda kurumlara yönelik eğitim çalışmaları da gerçekleştirmekte, hemşirelik eğitiminde kalite güvencesi ve akreditasyon kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla hemşirelik alanında düzenlenen çeşitli toplantılara katılımında bulunarak bilgilendirme faaliyetlerini sürdürmektedir. Kuruluşun

amaçlarına yönelik çalışmalarının içeriğine ve tarihlerine başvuru dosyasından ve web sayfasından ulaşılabilmektedir.

HEPDAK misyonunu; sürekli geliştirilen standartlar doğrultusunda hemşirelik eğitim programlarının değerlendirilmesi ve izlenmesi ile hemşirelik biliminin, eğitiminin, bakımının ve toplum sağlığının gelişiminde kalite ve yeniliğin güvencesi olarak ilan etmiştir. Bu kapsamdaki etkinlikleri incelendiğinde, Hemşirelik eğitim programlarının akreditasyonu, akreditasyon çalışmalarında görev alacak değerlendiricilerin seçimi ve eğitimi, Hemşirelik eğitim programı yöneticilerinin ve öğretim üyelerinin program değerlendirmesi konusunda bilgilendirilmesi ve eğitimi, Hemşirelik eğitim programlarının paydaşlarının şimdiki ve gelecekteki gereksinimlerini sürekli izleyerek, program değerlendirme standartlarının belirlenmesi, gerektiğinde güncellenmesi gibi faaliyetler yürüttüğü, bu faaliyetlerin misyon ve hedefleriyle uyumlu olduğu ve süreklilik arz ettiği görülmektedir.

c) Üyeler, yönetim kadrosu, tüm kurullar ve takımların oluşumunda, eğitimci, akademisyen, öğrenci, mezun, işveren, meslek kuruluşu gibi paydaşların geniş temsiline yer verilmeli, kapsayıcılık ve katılımcılık sağlanmalı.

HEPDAK'ın 32 üyesi bulunmaktadır. Üyelerin tamamı, derneğin çeşitli kurul ve komisyonlarında yer almaktadır. Dernek yönetim kurulu 5 asil 5 yedek üyeden oluşmakta, denetleme kurulunda 3 asil 3 yedek üye bulunmaktadır. HEPDAK'ın kurul ve komisyonlarındaki üye profili değerlendirildiğinde, 11 farklı üniversiteden, çeşitli sektörlerden, meslek kuruluşlarından, akademisyen, mezun, işveren ve öğrencilerin temsil edildiği, böylelikle Yükseköğretim kapsamındaki hemşirelik programları ile ilgili tüm paydaşlarının katılımının sağlanmaya çalışıldığı görülmektedir. **Bununla birlikte değerlendirme takımlarında yalnızca öğretim üyelerinin yer alması ile kurul ve komisyonlarda paydaş çeşitliliğinin artırılması ihtiyacı açık bir yan olarak değerlendirilmektedir.**

ç) Kuruluş bünyesinde dış değerlendirme ve akreditasyon sürecini yürütecek olan değerlendiriciler, değerlendirilecek kurum/alan/program değerlendirme sürecine ilişkin deneyim ve yetkinliğe sahip olmalı.

HEPDAK Çalışma Yönetmeliğine göre dış değerlendirme ve akreditasyon sürecinde görev alacak değerlendiricilerin değerlendirme görevi almadan önce HEPDAK tarafından verilen eğitimi tamamlamaları ve hemşirelik eğitimi konusunda deneyimli

olmaları gerekli kılınmıştır. Kuruluş değerlendirici eğitimlerini, eğitim ya da çalıştay program duyurularını web sayfasından ilan etmektedir. HEPDAK değerlendirici eğitim programları ile aşağıdaki kazanımlar hedeflenmektedir.

- HEPDAK ve değerlendirme sürecini daha yakından tanımak,
- Değerlendirme becerisini geliştirmek,
- Değerlendirici davranışını geliştirmek,
- Değerlendirmeler arası tutarlılığı sağlamak,
- Değerlendirme raporu yazma becerisini geliştirmek.

Bugüne kadar 2 değerlendirici eğitim çalıştayı düzenleyen kuruluş, ayrıca 2016 yılında ilk kez öğrenci değerlendiriciler için de öğrenci değerlendirici eğitimi gerçekleştirmiştir.

Çalışma yönetmeliği kapsamında; bir değerlendirme takımının, biri (HEAK) üyesi olmak üzere, farklı hemşirelik anabilim dallarından en az üç (3) öğretim üyesinden oluşacağı belirtilmiştir. Ayrıca Kuruluş tarafından düzenlenen değerlendirici eğitimlerine de sadece öğretim üyelerinin katılımcı olduğu gözlenmektedir.

Değerlendirme takımlarında sadece akademisyenlerin yer alması, diğer paydaşların katılımı ve akreditasyon sürecinin kapsayıcılığı açısından iyileşmeye açık bir yön olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, ülke genelindeki hemşirelik programlarının toplam sayısı dikkate alındığında hâlihazırda akredite edilmiş lisans programı sayısının nispeten az olduğu değerlendirilmektedir.

d) Yeterli büro hizmetleri, mekân, değerlendirici, personel, bilgi teknolojileri, altyapı ve benzeri imkânlara ve mali güce sahip olmalı.

Dernek adına kiralanmış bir ofis bulunmakla birlikte, sekreteryaya işlerinin yürütülmesi için tam zamanlı bir ücretli çalışan bulunmamaktadır. Başvuru dosyasında genel olarak personel ihtiyacı bulunmadığı belirtilmiş olsa da tam zamanlı çalışan bir personelin sürdürülebilirlik açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Mevcut değerlendirici sayısı, akreditasyon başvurusunda bulunan program sayısı düşünüldüğünde (2017 yılı için 4 program başvurusu tahmin edilmektedir) yeterlidir ve değerlendirici eğitimlerine devam edilmektedir.

HEPDAK, akredite ettiği kuruluşlardan akreditasyon hizmeti için bir ücret almaktadır. Söz konusu akreditasyon hizmeti ücretlerinin, HEPDAK'ın faaliyetlerini sürdürebilmesi açısından ihtiyaç duyulan gelir kaynağının başlıcalarından olduğu gözlenmektedir. Diğer bir gelir kaynağı da, dernek üyelerinin yıllık aidatlarıdır.

20.01.2017 tarihinde HEPDAK 1794461 sicil numarası ile ticari işletmesini oluşturmuştur. HEPDAK, Dernekler Kanunu gereğince faaliyetlerinin, gelir ve gider işlemlerinin sonuçlarına yönelik düzenlediği beyannameyi mülki idari amirliğine vermiştir. Aynı kanun kapsamında tutulması gereken defterlere ilişkin kanıtları da sunmuşlardır.

2.Kuruluş, süreç ve uygulamalarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun ve güvenilir olduğunu aşağıdaki hususlarla kanıtlamalıdır:

a) Geniş katımlı; mevzuat geliştirme ve güncelleme süreçleri ile sürekli iyileştirme çalışmaları yürütülmeli.

HEPDAK Değerlendirme kılavuzunda da belirtildiği gibi kurumlardan ve değerlendirme takımlarından düzenli geribildirimler almaktadır. 2014-2016 dönemimde gerçekleştirdiği 3 akreditasyon çalışması sonrasında kurumlardan ve değerlendiricilerden aldığı geribildirimlerle, "HEPDAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi-DAUEY", "Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu" ve "Program Değerlendirme Çizelgesi"ni güncelleyerek web sayfasından ilan etmiştir. Ayrıca 2017 yılında uluslararası standartlara uygun olarak öğrenci değerlendiriciliği mekanizmasını hayata geçirmeyi planlayan Kuruluşun "Hemşirelik Lisans Programları Standartları"nı güncelleme çalışmalarına başlamış olması da sürekli iyileştirme yaklaşımı açısından olumlu bir yan olarak değerlendirilmektedir.

Söz konusu süreçlere ilişkin çalışmalarda; Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvence İlke ve Standartları, Avrupa Birliği 2005/36/EC ve 2013/55/EU sayılı Hemşirelik Eğitimi Hakkında Direktifleri, Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Sağlık Temel Alanı Lisans Programı Yeterlilikleri, Hemşirelik Yasası (2007), Hemşirelik Yönetmeliği (Görev tanımları: 2010, güncellenen 2011) ve Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programından oluşan uluslararası ve ulusal standart, ilke ve yeterlikleri göz önünde bulundurulmaktadır.

b) Kurum içi eğitim, yükseköğretim kurumları için gerekli eğitim ve değerlendirici eğitim süreçlerini periyodik olarak gerçekleştirme, yönetici ve değerlendiricilerin saygın ulusal ve uluslararası yükseköğretim dış değerlendirme ve/veya akreditasyon eğitimlerine katılmalı.

Kuruluşun gerek başvuru dosyasından ve gerekse web sayfasından izlendiği üzere, yükseköğretim kurumları ve değerlendiricilerine yönelik eğitim faaliyetlerinin süreklilik arz ettiği görülmektedir. Kuruluşun yönetici ve değerlendiricilerinin bir bölümü çeşitli ulusal akreditasyon kuruluşlarının düzenlediği değerlendirici eğitimlerine katılmıştır. Bu eğitimlerin akran öğrenmesi sürecini desteklemesi nedeniyle değerlendiricilere olumlu katkısı olacağı değerlendirilmektedir. **Öte yandan bu sayının artırılması ve özellikle hemşirelik alanında faaliyet gösteren Uluslararası Kuruluşlarla iletişim ve işbirliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir.**

c) Değerlendirme süreçleri açıkça tanımlı olmalı, tanımına uygun yürütülmeli ve sonuçlar ilan edilmeli.

Başvuru dosyası ve Kuruluşun web sayfası incelendiğinde HEPDAK'ın kalite değerlendirme süreçlerine ait basamakların ayrıntılı olarak tanımlandığı, gerekli kılavuz ve belgelerin erişilebilir olduğu, süreçlerin tanıma uygun şekilde yürütüldüğü görülmektedir. Değerlendirme Kılavuzunda; “ziyaret öncesi etkinlikler”, “kurum ziyareti etkinlikleri” ve “ziyaret sonrası etkinlikler” açıkça tanımlanmıştır. Ayrıca kanıt olarak HEPDAK tarafından sunulan Ege Üniversitesi Hemşirelik Programı'nın akreditasyonuna ilişkin dokümanlar incelendiğinde söz konusu sürecin tanımlı süreçlere uygun olarak yürütüldüğü ve sonuçlarını Kuruluşun web sayfasından ilan ettiği tespit edilmiştir. Şeffaflık ve uluslararası kuruluşlar tarafından tanınırlık açısından faydalı olacağı değerlendirilen **Kuruluşun akreditasyon kararlarına ilişkin raporlarını web sayfasında yayımlaması önerilmektedir.**

ç) Süreçlerde çıkar çatışması ve çakışmasına meydan verilmemeli,

HEPDAK'ın kamuoyuna ilan edilmiş “HEPDAK Etik Kuralları” belgesi bulunmaktadır. İlgili belgede, HEPDAK tarafından hazırlanmış olan ve tüm üyeler ile değerlendiriciler tarafından imzalanan Gizlilik ve Etik Beyanı bulunmaktadır. Söz konusu beyanın 3üncü maddesinde; “HEPDAK adına görev yapan güvenilir birisi olarak hareket etmeyi, tüm çıkar çatışmalarından kaçınmayı ve çıkar çatışmasının

ortaya çıktığı durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları haberdar etmeyi kabul ettiğimi beyan ederim” ifadesi yer almaktadır. Çıkar çatışması ve çakışmasına meydan verilmemesi hususu HEPDAK Çalışma Yönetmeliği’nde de hükme bağlanmıştır. İlgili Yönetmeliğin 9uncu maddesinde hem üyelerin hem de değerlendiricilerin çıkar çatışması ve/veya çakışması konusunda nasıl davranmaları gerektiği açıklanmaktadır. Ayrıca değerlendirme takımları belirlendikten sonra hem takım üyelerinden hem de değerlendirilecek Kurumlardan ilgili kurum/değerlendirici ile ilgili herhangi bir çıkar çakışması ve/veya çatışması bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü onayları alınmaktadır. Kuruluş tarafından değerlendirme takımları ile değerlendirilecek kurumlardan sözlü olarak alınan beyan yerine yazılı beyan alınması önerilmektedir.

d) İtirazların değerlendirme süreçlerinin açıkça tanımlı olmalı ve tanımına uygun yürütülmeli.

HEPDAK Çalışma Yönetmeliğinin 11inci maddesinde akreditasyon vermeme kararına ilişkin itiraz konusu açıkça tanımlanmış ve Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesinin 13üncü maddesinde itirazların karara bağlanması süreci düzenlenmiştir. HEPDAK bugüne kadar 3 hemşirelik programına akreditasyon vermiş ve herhangi bir itiraz süreci ile karşılaşmamıştır. Bu nedenle Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama esaslarında **itirazlar konusu açıkça tanımlanmış olmakla birlikte, uygulama açısından bir kanıt bulunmamaktadır.**

e) Kuruluş, kalite güvence sistemini tanımlamış olmalı ve kendi kalitesinin güvence altına alındığı kalite politikasını web sayfasında kamuya paylaşmalı

HEPDAK’ın kendi kalitesinin güvence altına alınması için yayınlanmış ve web sitesinde kamuya açık hale getirilmiş bir politika belgesi bulunmaktadır. **Bununla birlikte Kuruluşun kendi kalitesini güvence altına almak için oluşturduğu iç kalite güvence sistemi ile ilgili yeterli kanıt bulunmamaktadır. Bu kapsamda, Kuruluşun misyonu ve hedefleri doğrultusunda bir eylem planı geliştirmesi, bu planı hayata geçirirken ölçülebilir göstergelerle izleyeceği bir sistem oluşturması ve izlem sonuçlarını çevrimleri kapatacak şekilde iyileştirme çalışmalarına yansıtacağı bir iç kalite güvencesi sistemi kurması ve alanındaki uluslararası kuruluşlarla işbirliği faaliyetlerinde bulunması gerekmektedir.**

f) Kuruluş, süreç ve uygulamalarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun ve güvenilir olduğunu kanıtlayan başka göstergeler de kullanıyorsa, onları da açıklamalı.

HEPDAK uluslararası tanınırlık ve işbirliği çalışmalarını başlatmak üzere; Danışmanlık ve Eğitim Komisyonu içinde “uluslararası yetkilendirme hazırlığı” amacıyla bir çalışma grubu oluşturmuştur.

3-Kuruluş, kurumsal değerlendirme ve program akreditasyon sürecinde kullandığı ölçütlerinin objektif ve alana özgü, karar alma mekanizmaları ve kararlarının isabetli olduğunu aşağıdaki hususlarla kanıtlamalıdır:

a) Kuruluşun değerlendirme ölçütleri, değerlendirdiği yükseköğretim kurumunu/programını tüm yönleriyle (müfredat geliştirme ve uygulama, eğitim kadrosu, idari ve mali destekler, fiziki ve teknik altyapı, araştırma faaliyetleri, öğrenci hizmetleri, mezun nitelikleri (bilgi, beceri, yetkinlik) ve performansı, iç ve dış paydaş değerlendirmeleri, kalite güvence uygulamaları vb. hususlarda) kapsayabilecek ve ayrıca program akreditasyonunda ilgili programa özgü ayrıntılı değerlendirmeleri de yapabilecek şekilde düzenlenmiş olmalı.

HEPDAK’ın değerlendirme ölçütleri; (1) Eğitim Programının Amaçları, (2) Eğitim Programı, (3) Program Çıktıları, (4) Öğrenciler, (5) Öğretim Elemanları, (6) Eğitim Yönetimi, (7) Fiziksel Altyapı, (8) Parasal Kaynaklar ve (9) Sürekli İyileştirme başlıklarından oluşmaktadır.

HEPDAK’ın değerlendirme ölçütleri, sadece hemşirelik lisans programına yönelik olarak geliştirilmiş olup, programın akreditasyon sürecinde temel kabul edilebilecek niteliktedir. Değerlendirme ölçütleri incelendiğinde; müfredat geliştirme ve uygulama, eğitim kadrosu, idari ve mali destekler, fiziki ve teknik altyapı, araştırma faaliyetleri, öğrenci hizmetleri, mezun nitelikleri (bilgi, beceri, yetkinlik) ve performansı, iç ve dış paydaş değerlendirmeleri, kalite güvence uygulamaları hususlarını kapsadığı ve ayrıca ilgili programa özgü ayrıntılı değerlendirmelerin yer aldığı görülmektedir.

b) Kuruluş, dış değerlendirme ve akreditasyon süreçlerinde kullanacağı ölçütler ile değerlendiriciler ve kurumlar için ölçütlere ilişkin yol gösterecek bir rehber hazırlayarak web sayfasında ilan etmeli, tüm kararlarını, açıkça ilan edilmiş olan bu ölçütlere göre almalı ve tüm değerlendirme süreçlerinde aynı ölçütler ve uygulamaları kullanmalı.

HEPDAK'ın dış değerlendirme ve akreditasyon süreçlerinde kullandığı ölçütler ve ilgili yönergeler web sayfasından ulaşılabilir. Ayrıca Özdeğerlendirme Kılavuzu Hazırlama Rehberi, ölçütlere ilişkin olarak "kurumların cevaplaması gereken sorular, açıklamalar, kurum tarafından sağlanması gereken ve kanıt olarak gösterilmesi gereken belgeler" alt başlıklarında hazırlanmış ve 2016 yılında güncellenmiştir. HEPDAK Değerlendirme Kılavuzunu; ziyaret öncesi, ziyaret ve ziyaret sonrası süreçlere ilişkin yol gösterici olması amacıyla hazırlamıştır. Değerlendiricilere yönelik olarak da, değerlendirme süreçlerinde kullanılmak üzere ölçütleri içeren (alt başlıkları) ile HEPDAK Program Değerlendirme Çizelgesi hazırlanmıştır.

c) Kuruluş, değerlendirmenin başka değerlendirici grupları tarafından yapılması durumunda dahi, ulaştığı sonuçlar ve kararların değişmeyeceğinden emin olmak için tedbirler almalı.

Bu kapsamda, HEPDAK tarafından sürecin tüm basamaklarının ayrıntılı olarak tanımlanması ve yapılandırılması, özdeğerlendirme raporunun bir komisyon tarafından incelenerek bir ön değerlendirmenin HEAK'a sunulması, takımların etik kurallar çerçevesinde ve kapsayıcı özellikte oluşturulması, rapor tutarlılığının değerlendirilmesi amacıyla tanımlı bir sürecin bulunması, kişisel farklılıkların azaltılması amacıyla saha ziyareti sırasında kullanılmak üzere bir soru havuzu oluşturulması ve takım üyelerinin "performanslarının, yansızlıklarının, diğer takım üyeleri ve değerlendirme sürecindeki kurumun yetkilileri ile kişisel ilişkilerindeki davranışlarının" ilişki içinde oldukları tüm taraflarca değerlendirilmesi gibi tedbirlerin alınmış olması, Kuruluş tarafından yürütülen değerlendirme sürecinin sonuçlarının güvenilirliği ve tutarlılığı açısından yeterli olarak değerlendirilmektedir.

ç) Kuruluş, periyodik olarak, akreditasyon faaliyetleri sonucu elde ettiği birikimleri, genel yaklaşımları, sonuçları ve etkileri açısından analiz etmeli ve genel değerlendirme raporlarını kamuya ilan etmeli.

HEPDAK, bugüne kadar bir dönemde (2015-2016), toplam 3 program değerlendirmesi yapmış, deneyim ve sonuçların periyodik olarak ve kamuoyuyla paylaşabileceği yeterli birikim henüz oluşmamıştır. Bununla birlikte, değerlendirilen program sayısının artmasıyla birlikte değerlendirme sonuçlarının şeffaflaştırılması ve sonuçların iyileştirme çalışmalarına yansıtılması Kuruluşun öncelikli hedefleri arasında olmalıdır.

d) Kuruluş, aşağıdaki konularda eksiksiz, güncel, doğru ve düzenli bir arşive sahip olmalıdır: Kurumun/programın en güncel saha ziyaret takımı raporu, kurumun/programın buna cevabı, varsa normal periyodik incelemeler kapsamında hazırlanan inceleme raporları, kurumun/programın en son iç değerlendirme raporu, değerlendirme ve/veya akreditasyon raporlarına istinaden kurum/program tarafından yapılan kapsamlı değişiklikler, alınan kararlar ve yapılan tüm yazışmalar.

Yerinde ziyaret ile arşivleme sistemini değerlendirmek mümkün olmamakla birlikte, HEPDAK Çalışma Yönetmeliği'nin HEPDAK belgelerinin saklanması düzenleyen 14üncü maddesi uyarınca HEPDAK Arşivleme Yönergesi ile akreditasyon süreci ve sonuçlarına ilişkin belgeler ve raporlar dâhil olmak üzere, tüm belgelerin ve raporların saklanma usulleri ve süreleri belirlenmiştir. Bu düzenlemelere göre HEPDAK ve HEAK'a ait tüm belgelerin 10 yıl süreyle saklanması öngörülmüştür. Ayrıca, değerlendirme sürecinde Kurulumuzca talep edilen bilgi ve belgelerin iletilme süresi ve içeriği dikkate alındığında Kuruluşun eksiksiz, güncel, doğru ve düzenli bir arşive sahip olduğu değerlendirilmektedir.

e) Kuruluş, kurumsal değerlendirme ve program akreditasyon sürecinde kullandığı ölçütlerinin objektif ve alana özgü, karar alma mekanizmaları ve kararlarının isabetli olduğunu kanıtlayan başka göstergeler de kullanıyorsa, onlar da açıklanmalıdır.

HEPDAK, hemşirelik lisans programlarını akreditasyonu için geliştirdiği ve güncellediği ölçütlerini, Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvence İlke ve Standartları, Avrupa Birliği 2005/36/EC ve 2013/55/EU sayılı Hemşirelik Eğitimi, Hakkında Direktifleri, Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi, Türkiye

Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Sağlık Temel Alanı Lisans Programı Yeterlilikleri, Hemşirelik Yasası (2007), Hemşirelik Yönetmeliği (Görev tanımları: 2010, güncellenen 2011) ve Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programından oluşan uluslararası ve ulusal standart, ilke ve yeterlikler göz önüne alarak hazırlamıştır ve karar alma mekanizmalarını açık şekilde tanımlamıştır. **Bununla birlikte kararlarının isabetli olduğunu kanıtlayan göstergelere ihtiyacı bulunmaktadır.**

SONUÇ

HEPDAK'ın "Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi'nin süresinin uzatılması için yaptığı başvuru değerlendirilmiş, **değerlendirme ölçütlerinin büyük bir kısmının sağlandığı; ancak Kuruluşun,**

- **Bağımsız bir dış değerlendirme ve akreditasyon kuruluşu olarak kendi kalitesinin de güvence altına alındığı bir iç kalite güvence sisteminin oluşturulması,**
- **Yönetim ve karar alma organları ile değerlendirme takımlarının oluşturulmasında paydaş çeşitliliğinin artırılması,**
- **Akreditasyon kararlarının isabetliliğini kanıtlayan göstergeler kullanılması**

konularında iyileşmeye açık yönlerinin bulunduğu anlaşılmıştır.